

Finansdepartementet**103 33 Stockholm**

JÄMSTÄLLDHETSMYNDIGHETENS REMISSVAR ÖVER BETÄNKANDET IDÉBUREN VÄLFÄRD - (SOU 2019:56)

Jämställdhetsmyndigheten har anmodats att yttra sig över ovanstående betänkande. Jämställdhetsmyndighetens yttrande är avgränsat till de frågor som rör myndighetens verksamhetsområde.

Sammanfattning

- Betänkandet saknar en jämställdhetskonsekvensanalys vilket efterfrågas i den fortsatta beredningen av ärendet. Därtill bör förslaget närmare utreda möjligheten att alltid beakta ett jämställdhetsperspektiv i utformandet av de föreslagna partnerskapen.
- Myndigheten välkomnar utredningens förslag som medför att kommunernas socialnämnder kan ingå avtal utan att en offentlig upphandling måste ske enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU. Förslaget medför bättre möjligheter att tillvarata den kunskap och kompetens som organisationer som arbetar inom området besitter, som inte hade kunnat konkurrera med privata aktörer i ett upphandlingsförfarande.
- Vid ett ingående av ett idéburet offentligt partnerskap mellan socialnämnd och kvinnojourer behöver de utsatta kvinnorna och barnens situation särskilt beaktas. Eftersom det är en majoritet av

kvinnorna som uppsöker kvinnojourer som också har sina barn med sig, torde dessa frågor ges större utrymme i utredningen då det snarare är att se som en huvudregel än ett undantag. Därtill är det av yttersta vikt att partnerskapen i dessa fall utformas så att socialtjänstens ansvar kan tillförsäkras i enlighet med lag och föreskrifter.

Inledande synpunkter

Under rätt omständigheter kan möjliggörandet av idéburet offentligt partnerskap med idéburna organisationer medföra stora fördelar för främjandet av samhällets och civilsamhällets gemensamma jämställdhetsarbete. Civilsamhället har en viktig roll i arbetet inom välfärdsområdet och dess kompetens bör därför i större utsträckning tillvaratas, oaktat organisationernas storlek eller verksamhetens omfattning. Det är viktigt för främjande av jämställdhetsarbetet och arbetet med särskilt utsatta grupper att specialiserade organisationer i större utsträckning kan beviljas långsiktig finansiering.

Jämställdhetsmyndigheten vill därtill framhålla att nu aktuellt betänkande är ett välkomnat tillägg till utredningen om *Ny modell för statsbidrag till vissa ideella organisationer inom brottsofferområdet* (Ds 2019:7) samt till betänkandet *Ett fönster av möjligheter* (SOU 2017:112). Myndighetens redovisade inställning till förslaget om idéburet offentliga partnerskap förutsätter att båda dessa förslag träder i kraft. Dessa tidigare remissvar ska därför läsas som ett komplement till nu aktuellt remissvar.

Synpunkter på utredningens förslag

Avsaknaden av konsekvenser ur ett jämställdhetsperspektiv samt ett övergripande jämställdhetsperspektiv i utformandet av partnerskapet

Utredningens förslag saknar helt en konsekvensanalys ur ett jämställdhetsperspektiv, se sidan 393 i utredningen, och Jämställdhetsmyndigheten erinrar med anledning av detta om att

jämställdhetsintegrering är den av riksdagen beslutade huvudsakliga strategin för att nå de jämställdhetspolitiska målen¹.

Jämställdhetsmyndigheten efterfrågar i aktuellt betänkande en tydligare diskussion om ideburna offentliga partnerskap utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Detta borde i praktiken innebära att offentliga aktörer som ingår dessa avtal har krav på sig att beakta jämställdhetsaspekten i utformandet. Det finns dessutom behov av att tydligare analysera konsekvenserna av ett idéburet offentligt partnerskap utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Mot bakgrund av den betydelse som de föreslagna partnerskapen kan komma att få för ansvaret för utformandet av välfärdstjänster och den fördel som ett implementerat jämställdhetsperspektiv därmed kan få, är det önskvärt att övervägandena i dessa delar utvecklas och förtydligas i den fortsatta beredningen av detta ärende.

Förslagets konsekvenser för arbetet med våldsutsatta vuxna och barn

Som ovan nämnts kan ett möjliggörande av idéburet offentligt partnerskap med ideburna organisationer medföra fördelar för främjandet av samhällets och civilsamhällets jämställdhetsarbete. Detta särskilt när det kommer till kvinnojoursverksamhet och skyddande boenden.

I de fall då kommunens socialnämnd kan ingå avtal utan att en offentlig upphandling måste ske enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU, kan detta medföra bättre möjligheter att tillvarata den kunskap och kompetens som organisationer som arbetar inom området besitter.

Utredningen om *Ny modell för statsbidrag till vissa ideella organisationer inom brottsofferområdet* (Ds 2019:7) identifierade risken att kvinnojourer i

¹ Jämställdhetsintegrering innebär en ”omorganisering, förbättring, utveckling och utvärdering av beslutsprocesser, så att ett jämställdhetsperspektiv införlivas i allt beslutsfattande, på alla nivåer och i alla steg av processen, av de aktörer som normalt sett deltar i beslutsfattande (Europarådet, Gender mainstreaming: Conceptual framework, methodology and presentation of good practices, 1998). Detta är även definitionen som vägleder arbetet med jämställdhetsintegrering i Sverige och som gäller på nationell, regional och lokal nivå (Proposition 1993/94:147; Arbetsmarknadsutskottet 1994: Riksdagsskrivelse 1993/94:290).

ett kommunalt upphandlingsförfarande inte skulle ha möjligheten att konkurrera med privata aktörer. Jämställdhetsmyndigheten förstår aktuellt betänkande som ett försök att bemöta denna problematik, vilket välkomnas av myndigheten.

Jämställdhetsmyndigheten efterfrågar därtill en tydligare diskussion utifrån barnrättsperspektivet. Vid ett ingående av ett idéburet offentligt partnerskap mellan socialnämnd och jourverksamheterna behöver barnens situation särskilt beaktas. Av utredningen framgår att det finns andra regelverk utöver de som tas upp i utredningen som kan bli aktuella i fall där föräldrar som söker hjälp hos jourverksamheter har medföljande barn. Eftersom en majoritet av de kvinnor som uppsöker kvinnojourer har sina barn med sig, torde diskussionen ges större utrymme i utredningen då det snarare är att se som en huvudregel än ett undantag. Ett ingående av idéburet offentligt partnerskap får således inte innebära att socialtjänstens lagstadgade ansvar för de barn och vuxna som berörs förbises. Det är kommunerna genom socialtjänsten som är ansvariga för våldsutsatta vuxna och barn (se 5 kap. 11 § SoL samt Socialstyrelsens Allmänna råd och föreskrifter om Våld i nära relationer (SOSFS 2014:4). Dessa föreskriver att socialnämnden har det yttersta ansvaret när vuxna och barn söker stöd för våldsutsatthet. Det är därför av stor vikt att partnerskapen utformas så att socialtjänstens ansvar kan tillförsäkras i enlighet med lag och föreskrifter. Detta innebär att det bland annat behöver säkerställas att socialtjänstens utredningar faktiskt genomförs när det handlar om våldsutsatta vuxna och barn eller när de utsatta lever i en miljö där våld är förekommande och att utredningarna leder till en biståndsbedömd insats, som socialtjänsten har en skyldighet att följa upp. Eftersom socialnämnden vid delfinansieringen av ett idéburet offentligt partnerskap torde ha rätt till insyn i verksamheten är det av största vikt att denna möjlighet tillvaratas och uttryckligen föreskrivs i avtalen eller liknande överenskommelser.

REMISSVAR

2020-06-24

Diariennr: 2020/8 1.4.2

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Lena Ag efter föredragning av verksjurist Anna Tingbäck. I den slutliga handläggningen har avdelningscheferna Lena Leed, Jane Isaksson samt den strategiska rådgivaren Maria Skalin Alströmer deltagit.

Lena Ag
generaldirektör

Anna Tingbäck
verksjurist